

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE

LIBERECKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V LIBERCI

Husova tř. 64, 460 31 Liberec 1, P.O.Box 141, tel. 485 253 111, sekretariat@khslibc.cz, ID nfeai4j, IČ 71009302

V Liberci 9. května 2018

NEMOCI PŘENÁŠENÉ KLÍŠŤATY, PREVENCE

ONEMOCNĚNÍ LYMESKOU BORELIÓZOU

Lymeská borelióza je způsobena bakterií, proto se dá úspěšně léčit antibiotiky. Důležité je ale, aby byla léčba zahájena včas. Z tohoto důvodu je výhodné, když se první stádium nemoci ohlásí výraznými příznaky a kožními projevy, které upoutají pozornost i laika. Včasně zahájená léčba dokáže onemocnění bez zbytku vyléčit. Pokud je začátek onemocnění přehlédnut, nejčastěji z důvodů absence kožních projevů, může nástup onemocnění začínat nenápadně a stoupá riziko chronického průběhu nemoci.

Vnímavost vůči nákaze je všeobecná. Typickým časným příznakem je pomalu se šířící červená skvrna tzv. erythema migrans, která se objeví v místě přisátí klíštěte. Skvrna se elipsoidně či kruhově zvětšuje a má ohraničený lem s výbledem uprostřed. Může se vytvořit během několika dní po přisátí klíštěte, ale také za několik týdnů. Nejčastější inkubační doba je 7 - 14 dní. Zarudnutí (erytém) se objevuje asi u 80 % pacientů. Průvodním příznakem může být také třesavka horečka, bolesti ve svalech a únava. Tato fáze připomíná chřipkové příznaky. U dětí, méně často u dospělých, se někdy nalezne na kůži ušního boltce modročervený uzlík 1-5cm velký, který může být provázen zduřením příslušných mízních uzlin. Někdy se objeví až za několik týdnů až měsíců.

Po několika týdnech se objeví příznaky postižení srdečně cévního, kosterně svalového a nervového systému. Nervové příznaky zahrnují bolesti hlavy, strnutí šíje, poruchy citlivosti a hybnosti, obrny zejména lícního nervu, bolesti v zádech i končetinách. Postižení kloubů se projevuje výskytem bolestí, které se stěhují a trvají krátkou dobu. Srdeční obtíže se mohou projevit dušností a bolestivostí na hrudi, připomínající infarkt myokardu. Pozdní stádium se projevuje za více než 6-12 měsíců. Projevuje se jako bolestivost kloubů, kůže a nervového aparátu a má chronický průběh. Nejčastěji onemocní lidé, kteří pobývají v listnatých lesích, v prázdninových táborech nebo sezónní lesní dělníci.

ONEMOCNĚNÍ KLÍŠŤOVOU ENCEFALITIDOU

Klíšťová encefalitida (zánět mozku) je virová sezónní neuroinfekce přenášená klíšťaty.

V přírodním ohnisku koluje virus evropské klíšťové encefalidity mezi volně žijícími zvířaty, zejména drobnými obratlovci (hlodavci a hmyzožravci), dále vysokou zvěří, šelmami, ptáky, eventuálně hospodářskými zvířaty pasoucími se v přírodě, která mohou následně virus vylučovat mlékem. Je přenášen různými vývojovými stádii klíšťat. Infikovaná samička klíšťat přenáší virus také na své potomstvo. V ohnisku bývá infikováno asi 1% samic.

Klíšťová encefalitida, jejíž inkubační doba je 7 – 14 dní (rozptyl 3 – 28 dní) se může projevovat ve dvou fázích. V první fázi trvající 2 až 7 dní má nemoc chřipkový charakter - zvýšená teplota, únava, slabost, bolesti kloubů a svalů, bolest hlavy. Tato první fáze může někdy chybět.

Ve druhé fázi se po několikadenním odeznění prvních příznaků (asi za 4 – 10 dní) projeví postižení centrální nervové soustavy. Může se jednat o zánět mozkových blan, postižení šedé a bílé hmoty mozku nebo postižení krční a prodloužené míchy. Následkem může být úmrtí, těžké obrny s trvalými následky. U většiny onemocnění dochází při aplikaci adekvátní léčby k uzdravení bez trvalých následků.

OČKOVÁNÍ PROTI KLÍŠŤOVÉ ENCEFALITIDĚ

Očkování je nejúčinnější prevencí proti onemocnění klíšťovou encefalitidou.

Očkovat je možné po celý rok. Nejvhodnější jsou chladné měsíce roku, aby v době, kdy začínají být klíšťata aktivní, již byly vytvořeny protilátky. Očkovat je možné děti od 1 roku věku. Očkování by

neměli podceňovat dospělí, zejména senioři, protože tíže onemocnění stoupá s věkem. Do rizikových skupin, kterým je doporučováno očkování se řadí všichni, kteří se dostávají do kontaktu s přírodou pravidelně – pejskaři, myslivci, sportovci nebo i nárazově - chalupáři, turisté, cyklisté ...

Základní očkování se skládá ze tří dávek. Po základním očkování se přeočkovává v intervalu 3-5 let, podle věku očkované osoby.

PROČ SE NECHAT OČKOVAT?

Onemocnění klíšťovou encefalitidou je onemocnění virové a nedá se léčit antibiotiky. V druhé fázi nemoci cca 4-10 den se projeví postižení centrální nervové soustavy. Může se jednat o zánět mozkových blan, postižení šedé a bílé hmoty mozkové nebo prodloužené míchy. (První fáze onemocnění připomíná příznaky chřipky – zvýšená teplota, slabost, únava, bolesti kloubů a svalů, bolest hlavy.) Druhá fáze onemocnění může ale skončit smrtí nebo trvalými následky v podobě ochrnutí. I v případě, že se onemocnění nevyvíjí tak dramaticky dokáže nemocného potrápít. Přestože u naprosté většiny nakažených dojde k úplnému uzdravení, stojí za to předejít starostem očkováním.

Počty onemocnění v LK:

	ČESKÁ LÍPA		JABLONEC N/N		LIBEREC		SEMIKY		LIBERECKÝ KRAJ	
	2017	k 30.4.18	2017	k 30.4.18	2017	k 30.4.18	2017	k 30.4.18	2017	k 30.4.18
LYMESKÁ BORRELIÓZA	56	2	61	4	44	2	84	8	245	16
KLÍŠŤOVÁ ENCEFALITIDA	8	0	4	0	11	0	3	0	26	0

MUDr. Jaroslav Harman
zástupce ředitelky odboru protiepidemického KHS LK